בעזרת ה'

חמ"ד
בית חינוך כמשפחה

סדר ט"ו בשבט

וסעודת אמנים מבית החנ"ד

ברכות ותפילות בשבחה של ארץ ישראל
למען עם ישראל ולימוד התורה

משלחן החמ"ד

אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים... בְּאֶחָד בִּשְׁבָט - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן, כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ (משנה ראש השנה א)

ליל ט"ו בשבט, בו נזכה בעזרת ה' לשבת בארץ ישראל ולאכול מפרותיה המתוקים של הארץ. לילה בו נודה לקב"ה שזיכה אותנו להגיע אל המציאות אותה חלמו אבותינו ואבות אבותינו מהגלויות השונות. לילה בו נתאחד סביב מידת הכרת הטוב, נתבונן על השפע שה' נתן לנו "נודה על העבר ונתפלל על העתיד" נתפלל במהלך הלילה על החולים שיתרפאו, על המגפה שתגמר, על פרי הבטן, על הכלכלה, על כל הטוב עבור כל צורכי עמך ישראל, על קיבוץ גלויות ועל הגאולה השלימה בבניין בית הבחירה.
בלילה הזה, ניישר מבטינו אל ריבון העולם ונודה לו על הזכות העצומה של השיבה לארץ ישראל, נתבונן על הפירות הקדושים ונשתבח בכל הטוב שה' גמלנו:

" והנה שבח ארץ ישראל "זבת חלב ודבש"... זה התואר מורה עוד קדושת הארץ ופירותיה, כי הם מולידים קדושה בנפש האוכל אותם, ומוסיפים אהבה ודבקות בד'. כי התורה הברורה בלי סיג ופסולת נקראת "דבש וחלב תחת לשונך"... כן פירות ארץ ישראל! ולרמז לדבר זבת חלב ודבש סופי תיבות - אותיות שבת, כי בכל מאכליה קדושה כמו סעודת שבת..."
מי שאוכל מפירות ארץ ישראל, הדבר מוליד אצלו קדושה בנפש! פירות ארץ ישראל מוסיפים אהבה ודבקות בה'! בתכונה ממשית, המשפיעה על הנפש!
(חתם סופר, חידושים, חולין עא בתוך מאמרו של הרב יהודה זולדן "שפע בפירות ארץ ישראל – קדושה, העדפה, גאולה")

בתפילה לגאולה שלמה
משפחת החמ"ד

מקורות

חמד
בית חינוך כמשפחה

פותחים את סדר ט"ו בשבט בקריאת המקורות ליום המיוחד

כָּל-הַמִּצְוָה, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם--תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת: לְמַעַן תִּחְיוּן וּרְבִיתֶם, וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע יְהוָה, לַאֲבֹתֵיכֶם.. וְשָׁמַרְתָּ, אֶת-מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו, וּלְיִרְאָה אֹתוֹ. כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, מְבִיאֲךָ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה: אֶרֶץ, נַחֲלֵי מָיִם--עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת, יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר. אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה, וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן; אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן, וּדְבָשׁ. אֶרֶץ, אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל-בָּהּ לֶחֶם--לֹא-תֶחְסַר כֹּל, בָּהּ; אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל, וּמֵהָרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת. וְאָכַלְתָּ, וְשָׂבָעְתָּ--וּבֵרַכְתָּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, עַל-הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ. (דברים ח)

אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים הֵם בְּאֶחָד בְּנִיסָן - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַמְּלָכִים וְלִרְגָלִים בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשַׂר בְּהֵמָה בְּאֶחָד בְּתִשְׁרֵי - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים וּלְשִׁמִּיטִּין וּלְיוֹבְלוֹת, לִנְטִיעָה וְלִירָקוֹת בְּאֶחָד בִּשְׁבָט - רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאִילָן, כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּאי.בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ! (משנה מסכת ראש השנה פרק א' משנה א')

חמד
בית חינוך כמשפחה

"כל העונה 'אמן' בכל כחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

חיטה ושעורה

יִקְחוּ מַאֲכָל הֶעָשׂוּי מִן הַחִטָּה אוֹ שְׂעוֹרָה שברכתו הראשונה מזונות כדברי מאפה, קרקרים ויברכו:

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת:

מזונות

ברכת מזונות סגולה לפרנסה טובה
בברכה זו, נתפלל על כל בעלי העסקים והחנויות, עובדים שפסקה עבודתם וכל בתי ישראל הזקוקים לפרנסה (מתוך פרשת המן)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּזְמִין פַּרְנָסָה לְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּפַרְנָסָתִי וּפַרְנָסַת אַנְשֵׁי בֵיתִי בִּכְלָלָם. בְּנַחַת וְלֹא בְּצַעַר בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזּוּי בְּהֶתֵּר וְלֹא בְּאִסּוּר כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לַעֲבוֹד עֲבוֹדָתֶךָ וְלִלְמוֹד תּוֹרָתֶךָ כְּמוֹ שֶׁזַּנְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מָן בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ צִיָּה וַעֲרָבָה:

"כל העונה 'אמן' בכל כחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

חמד
בית חינוך כמשפחה

ג. גפן

יִקְחוּ כוֹס יַיִן אוֹ מִיץ עֲנָבִים וִיבָרְכוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

(ב' פתיחות עמ' 14 ועמ' 19 סיומות – עמ' רכב, עמ' רכג)

ברכת הגפן

השמחה שביין תעורר בנו תפילה לשמחה עבור כל היושבים בבידוד ונמצאים במציאות של ריחוק חברתי וכל המתמודדים במצבים המורכבים. בנוסף, ברכת הגפן היא תפילה לזיווג.

וְאָמְרוּ:

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: מִנַּיִן שֶׁאֵין אוֹמְרִים שִׁירָה אֶלָּא עַל הַיַּיִן? שֶׁנֶּאֱמַר: "וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן הֶחֱדַלְתִּי אֶת תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים" אִם אֲנָשִׁים מְשַׂמֵּחַ - אֱלֹהִים בְּמָה מְשַׂמֵּחַ? מִכָּאן, שֶׁאֵין אוֹמְרִים שִׁירָה אֶלָּא עַל הַיַּיִן! (בְּרָכוֹת לה').

(ב' שופטים ט' יג, שבת, ברכות, תוספתא – תורגם ע"י ר' עדין אבן ישראל) "

חמד
בית חינוך כמשפחה

ז
זית, תמר,
תאנה ורימון

יְקַח זַיִת, וְאִם אֵין לוֹ זַיִת יִקַּח תָּמָר אוֹ תְּאֵנָה אוֹ רִמּוֹן (על פי סדר זה) וִיבָרֵךְ בְּקוֹל רָם, וִיכַוֵּן שֶׁבִּבְרָכַת הָעֵץ הַזּוֹ הוּא פּוֹטֵר אֶת כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן שֶׁיֵּשׁ עַל הַשֻּׁלְחָן.

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ.

"כל העונה 'אמן' בכל כחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

חמ"ד
בית חינוך כמשפחה

ט
ברכת העץ

נישא תפילה ליושב מרומיםלסיום המגפה, לגאולה שלמה
ולבניין בית המקדש. ברכת העץ היא תפילה לפרי בטן.
לְאַחַר אֲכִילַת זָיִת יֹאמַר:

"זַיִת רַעֲנָן יְפֵה פְּרִי תֹּאַר קָרָא ה' שְׁמֵךְ" כְּשֵׁם שֶׁהַשֵּׁמֶן מֵאִיר - כָּךְ ביהמ"ק מֵאִיר לְכָל הָעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר: "וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֵךְ", לָכֵן נִקְרְאוּ אֲבוֹתֵינוּ זַיִת רַעֲנָן שֶׁהֵם מְאִירִים לַכֹּל בֶּאֱמוּנָתָם"
"אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ" - אֶרֶץ שֶׁפֵּרוֹתֶיהָ שְׁמֵנִים כְּחָלָב וּמְתוּקִים כִּדְבַשׁ!

"כל העונה 'אמן' בכל כוחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

חמד
בית חינוך כמשפחה

פירות האדמה של ארץ ישראל

יְקֻחוּ פְּרִי מִפֵּרוֹת הָאֲדָמָה וִיבָרְכוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה.

(ב' פוקד עכשיו, "ברכות" פרק ו משנה א – ועוד, שבת קכב, ועוד)

חמד
בית חינוך כמשפחה

אדמה

ברכת האדמה תפילה לרפואה. נישא תפילה לכל החולים הנפגעים ממגפת הקורונה בתוך כל חולי עם ישראל והעולם כולו מאת הרב שמואל אליהו שליט"א.

"אָנָּא ה' אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל בָּשָׂר. שַׂבַּע אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ מִטּוּבָךְ, וּמַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ וּמֵעֹשֶׁר מַתְּנוֹת יָדֶיךָ. שמור והצל את כל בריותיך מִכָּל דָּבָר רָע. וּמִכָּל מִינֵי מַשְׁחִית וּמִכָּל מִינֵי פּוּרְעָנוּת. וַעֲשֵׂה לָנוּ תִּקְוָה טוֹבָה וְאַחֲרִית שָׁלוֹם. חוּס וְרַחֵם ורפא כָּל בָּשָׂר כִּי אַתָּה טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. בָּרוּךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה. אמן.

(ס' יפוץ עטרת, "ברכת האדמה" – תפילה לרפואה)

חמד
בית חינוך כמשפחה

שהכל

יִקְחוּ מַשְׁקֶה (שאינו יין) או מאכל שאינו מגדולי קרקע וִיבָרְכוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ.

"כל העונה 'אמן' בכל כחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

חמ"ד
בית חינוך כמשפחה

שהכל

ברכת "שהכל" תפילה לכל הישועות, נתפלל שהקדוש ברוך הוא יעזור לכל עם ישראל בכל מקום שהם בתוך כל יושבי תבל, לברכה והצלחה וכל הישועות בכל אשר יצטרכו, מתוך סידור תפילות:

ריבונו של עולם מצמיח ישועות, מלא משאלותנו לטובה ברחמים, והושיעני מהרה בכל מה שאני צריך להושע בגשמיות ורוחניות, באפן שאזכה מעתה לשוב אליך ולהתקרב אליך באמת,ויקים בנו מהרה מקרא שכתוב: "הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד כי עזי וזמרת יה יהוה, ויהי לי לישועה, ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה",ונאמר: "ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה. יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו".וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל – בכל עת ובכל שעה בשלומך הטוב, וקים לנו מקרא שכתוב: "יהוה עז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי". עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן:

"כל העונה 'אמן' בכל כחו – פותחים לו שערי גן עדן" (שבת קיט, ב)

ברכות אחרונות

בָּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

על חמשת מיני דגן- עַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה. על היין- עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן.
על פירות משבעת המינים- עַל הָעֵץ וְעַל פְּרִי הָעֵץ

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתָ וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ. רַחֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ. וְעַל מִזְבְּחֶךָ. וְעַל הֵיכָלֶךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ. וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ וּנְבָרֶכְךָ עָלֶיהָ בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה.

כִּי אַתָּה טוֹב וּמֵטִיב לַכֹּל וְנוֹדֶה לְךָ עַל הָאָרֶץ

וְעַל הַמִּחְיָה וְעַל הַכַּלְכָּלָה. וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן וְעַל הַפֵּרוֹת

בָּרוּךְ אַתָּה ה', עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמִּחְיָה על היין וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן וְעַל הַפֵּרוֹת

בָּרוּךְ אַתָּה ה', אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת, וְחֶסְרוֹנָן עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ לְהַחֲיוֹת בָּהֶם נֶפֶשׁ כָּל חָי בָּרוּךְ חֵי הָעוֹלָמִים.

"כל טוב יברך את שמך, כל בר יתברך ויתרומם – תהלים קמה (ב' לפ"ק)"